

I september kan man på bio se henne sjunga **"Monicas vals"** på en legendarisk nattklubb i **Harlem**. Hon är musikern och låtskrivaren som knep huvudrollen i filmen **"Monica Z – ett lingonris i ett cocktailglas"**. I en inte alltför avlägsen framtid kanske hon står på scen på samma nattklubb igen – som **Edda Magnason**.

Av **Hanna Welin** Foto **David Bergström**

En vals för
Edda

**EDDA KARIN
MAGNASON
HJARTARDOTTIR**

Född: 1984.

Yrke: Artist, låtskrivare och skådespelare.

Familj: Sambon Emil Jensen. Mamma, pappa, styvpappa och sex syskon.

Bor: Trea i Rörsjösten i Malmö och ett arbetsboende i Stockholm.

Uppväxt: I Fyledalen, på landet utanför Ystad.

Aktuell: Debuterar som skådespelare i "Monica Z – ett lingonris i ett cocktailglas", efter manus av Peter Birro. Filmen har premiär 13 september. Medverkar i en dansföreställning med Skånes dansteater och Malmö Opera i höst och släpper sin tredje skiva i januari 2014.

Södra Teatern i Stockholm 2011. Edda Magnason kliver ut på scen. Hon ska spela två låtar, inget speciellt, en i raden av andra spelningar. Om det inte vore för det där mejlet som dyker upp dagen därpå: "Vill du provfilma för huvudrollen i en film om Monica Zetterlund?" Avsändaren är en kvinna i publiken som av en händelse känner det castingteam som jobbar med att välja ut en av åttio sökande till rollen.

– Herregud, tänk om jag hade vetat vilken avgörande kväll det var, där jag stod i en klänning som fick mig att se ut som ett kläckt ägg, säger Edda Magnason.

Hon skrattar där hon sitter i kökssoffan hemma i Rörsjösten i Malmö. En blick på den snart 29-åriga artisten räcker. Det är uppenbart vad kvinnan såg. Likheten med Monica Zetterlund, sångerskan som är näst intill ett nationalhelgon, är nästan skrämmande. Det blonderade håret, svinryggen och den svarta kajalen gör inte likheten mindre. Dessutom har kvinnan i soffan en röst som bär. Minst sagt.

– Men jag hade inte ens touchat tanken på att göra film.

Faktum är att hon aldrig haft minsta biroll, ens i julspelet i skolan. Visserligen var hon ofta inblandad, men alltid som musikern bakom pianot.

Ändå var det något som kittlade. Jag har alltid gillat att göra saker som inte är alldeles trygga, säger hon.

Före provfilmningen köper Edda läppstift och ett paket cigg, trots att hon inte röker. För att känna hur det känns när rosa läppar sluts runt cigaretten.

– Eftersom det inte var en prestigegrej för mig slapp jag bli blockerad. Det var bara så kul.

En ung kvinna från Fyledalen utanför Ystad, som inte vill något annat än att syssla med sin musik, porträtterar en ung kvinna från en annan svensk småstad, Hagfors, som inte ville annat än att få sjunga sin musik. Dessutom i en stor produktion, med svenska mått, och en budget på 40 miljoner kronor.

Edda Magnason säger det själv:

– Det är som en film i sig.

Tonårsflickan Edda bär den alltid tätt intill sig, tryggt förvarad i en silvrig verktygsväska. Portastudion. En kort rast är tid nog för att spela in ett par toner, ett skrammel-ljud från gatan, en fågel som kvittrar. Världen i tonåringen Eddas version är ett potpurri av ljud. Visst finns kompisarna och skolan, men den verklighet hon allra helst befinner sig i är kompositörens. I färgglada kläder som hon syr själv sitter hon med "portan" i sitt rum i familjens hus på landet. Spelar in en slinga, tar den inarbetade rundan genom Fyledalens kulliga skönhet, spelar in, tar en promenad. Lusten och envisheten har inget slut.

– Musiken var min bubbla, min egen tankevärld.

Flickan, som fram till tonåren drömde om att bli konsertpianist,

>>

har nu The Cure och Björk som idoler. Hon bor med sin mamma, styvpappa och sex syskon. På loven åker hon till sin pappa på Island. Han är veterinär och bor på landet långt från Reykjavik. Under ett av besöken hör hon farmodern sjunga ute i köket, tyst för sig själv. Hon blir tagen av rösten, av stämningen, och bestämmer sig för att själv börja sjunga.

– Jag har alltid skaffat de grejer jag behövt på egen hand. Att bara få allt tar död på kreativiteten. Mina föräldrar har aldrig lagt sig i. Har man, som jag, sex syskon blir man inte så påpassad. Musiken har alltid bara varit min grej, säger Edda.

Det har den fortsatt att vara. Edda Magnason har aldrig övervägt en plan B. Hon vill syssla med musik och det hon tycker är kul, punkt.

En klar stämma, egensinnig och ändå enkel, letar sig igenom rökkanonernas grå dimma på en bakgård i Malmö. Rösten kommer från 18-åringen bakom elpianot, som för första gången spelar i stan. Publiken är mestadels folk från indiesvängen runt Möllevångstorget, samma sväng Edda Magnason snart blir en del av. Efter studenten flyttar hon in i kvarteret, så småningom som sambo med pojkvännen Emil Jensen, musiker och poet. Hon försörjer sig på allehanda ströjobb och till-

”Musiken har alltid bara varit min grej”

sammans med pojkvännen uppträder hon ofta på scener runtom i landet.

– Att vara kreativa ihop är det bästa sättet att umgås, säger hon.

För Edda är ljudens och tonernas värld en förhöjd verklighet. En harmoni, en textrad, ett beat, alla är de pusselbitar i scener hon bygger. Parallella, fiktiva världar där känslorna får spela fritt.

– Musiken är helt enkelt en del av mig, av både det svåra och glada.

Hon spottar ut en munfull kaffe i vasken med ett urk. Mjölken har bildat sura klumpar i koppen. En piruetliknande snurr senare sitter hon i kökssoffan igen med benen i kors och ser lika samlad ut som hon såg lekfull ut sekunden tidigare.

– Min dröm var hela tiden att få släppa en skiva.

2010 når hon fram, då släpps den självbetitlade debuten. Den hyllas av recensenter för sin egensinniga blandning av pop, jazz, klassiska toner och visa.

– Klart man blir glad. Men jag undviker det där. Jag tror inte att det är bra att få för mycket metaperspektiv på sig själv.

Uppföljaren kommer redan året efter, ”Goods”.

– Jag spelade in den med producenten Christoffer Lundquist i hans studio i Vallarum i Skåne, bland piporglar, elcitarer och cembalon, säger Edda.

»

Singeln "Handsome" spelas på radio med jämna mellanrum. I indiekretsar är Edda en kändis. Bland gemene man är hon det oftast inte. Ännu.

Telefonen ringer på tåget mellan Lund och Malmö: "Hej, jag vill ge dig rollen som Monica", säger en danskklingande röst. Det är Per Fly, regissören till Monica Z – ett lingonris i ett cocktailglas, samme man som tidigt deklarerat att han absolut inte vill ha en look-alike eller jazzsångerska i rollen.

Edda ler med hela ansiktet.

– Jag blev så jäkla glad.

Hösten 2011 går Edda in för att insupa allt hon kan om Monica Zetterlund. Läser alla böcker, fikar med vänner och släkt till sångerskan och tränar hårt för att byta skånskan mot en mer Stockholmsklingande dialekt. Och hon lyssnar till den svenska jazzpionjärens låtar. Hela tiden. När hon äter frukost, när hon diskar, när hon tar en löprunda.

– Två år tidigare gav min mamma mig "Waltz for Debby". Hon sa att hon tyckte att jag saknade Monica Zetterlund. Visst är det märkligt?

Hon älskade plattans vackra vemod från första ton och lyssnade på den under en hel sommar. Men resten av Zetterlunds repertoar har hon nu kvar att upptäcka. Och inte bara det, hon ska tränga in i låtarna, göra dem till sina.

"Ja du, vi får väl se"

I filmen är det Edda Magnason som sjunger, rakt igenom. Det låter som Monica Zetterlund, och ändå inte.

– I början plankade jag henne. Men hon är så speciell att det inte går. Så jag lyssnade på henne tills jag hade fraseringarna och känslan i mig. Tillsammans med producenten Peter Nordahl modellerar hon fram en ton, ett sound som känns rätt och blir filmens Monica.

Vid det här laget har Edda tagit långa kliv in i sin Monicabubbla. Hon har flyttat till Stockholm för att hitta rätt i dialekten och komma nära sitt jobb, och både vaknar och somnar med Monica. Lediga helger reser hon hem till Malmö, men helt lämnar hon aldrig bubblan.

– Jag var så uppslukad att det knappt gick att kombinera med mitt vanliga liv.

Iskurna sextiotalsdräkter och glittriga klänningar ikläder sig Edda alltmer rollen som Monica. Medan plagg efter plagg provas ut testar hon poserna hon så noga studerat. Och när hon likt en skylddokka låter kostymörerna vända och vrida på tyger och kroppsdelar inser hon vad hon nu är: ett material.

– Även om du naturligtvis använder dig av dig själv och din känslopalett måste du släppa ditt ego. Det är befriande.

Även om en konsertpublik är något annat än en filmkamera eller en kritisk regissörs blick har hon hjälpt av åren på scen.

Det handlar om att komma in i ett mode och kunna knäppa av och på sinnesstämningar. Som en själslig dressyr.

Monica på, Monica av. Och, efter sista tagningen – Edda på.

– Sista dagen var lite vemodig. Men jag insåg efter hand att tiden med Monica trots allt inte är över. Den pågår fortfarande, bara inte på samma intensiva sätt.

Monica var en drömroll, säger hon, en roll som fyller alla kvoter. Även om den inte går att toppa hoppas hon få skådespela igen. Men inte just nu. Hon har fullt upp med att bli klar med sin tredje platta, den här gången på giganten Warner Music. Hela våren och sommaren har Edda haft tid på sig att pula och snöa in på produktionen tillsammans med producenten Conny Wall. I januari 2014 släpps skivan. Innan dess ska Edda hinna medverka i en dansföreställning med Skånes dansteater och Malmö Opera, baserad på låtar av Jónsi, sångare i Sigur Rós. Och hon ska hinna gå på en viss biopremiär, 13 september. Kvällen då sambon, familjen och vännerna äntligen får se resultatet av tiden i Monicabubblan. Nervöst?

– Inte ännu, säger Edda och skuttar till på sitt eget lekfulla sätt. Vilken favoritscenen är, det är kanske självklart för en artist som Edda: "Monicas vals" på kultklubben Lenox Lounge i New York.

När spelar Edda Magnason på samma scen?

– Ja du, vi får väl se. **S**

3 RÖSTER OM EDDA MAGNASON

PETER NORDAHL

kompositör och producent, bland annat till soundtracket till filmen om Monica Zetterlund.

"Edda och jag jobbade intensivt med musiken i tre, fyra månader före själva filminspelningen. Jag är så fascinerad av den resa hon har gjort sedan jag först träffade henne. Hon gick verkligen in i rollen och för mig var det som att se henne bli Monica. Jag tror att rollen kommer att betyda mycket för hennes musikaliska utveckling, att hon hittade något hos sig själv som hon inte tidigare bejakat. Hon är inte samma Edda i dag som när jag lärde känna henne. Och allt det här är positivt. Edda är verkligen en multitalang och jag tror att vi kommer att kunna följa hennes framfart. Dessutom blir det troligtvis mycket film för henne i framtiden, även om jag gissar att hon själv inte har insett det ännu."

PER FLY

som regisserat Monica Z – ett lingonris i ett cocktailglas.

"Edda har en sådan fantastisk intuition och utstrålning och passar perfekt för rollen. Så för mig var det ett underbart möte, ett sant nöje att få regissera henne. Visst var jag lite nervös när vi började, jag visste ju inte vad jag fick eftersom hon inte är skolad skådespelare. Fördelen är att hon i stället kom in som en fräsch och intuitiv tillgång. Dessutom har hon bra disciplin och hon höll hela vägen."

FREDRIK NILSSON

musiklärare och pianopedagog vid Österportgymnasiet i Ystad, som undervisade Edda under tre år.

"För mig är Edda en renässansmänniska, en konstnär som söker olika uttryck och var som fastväxt med sin portastudio. Hon hade så mycket kreativitet i sig som bara var tvungen att få komma ut. En dag kom hon in och ville visa hur hon hade lärt sig att spela två låtar samtidigt, med olika händer. Det är extremt svårt för hjärnan att hålla i gång två toner och rytmer, men hon klarade det."